

SETMANARI ILUSTRAT, DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS

Dedicat ab preferència al desenvolupament de la vida teatral de Catalunya

PREU: 15 CENTIMS — SURT LOS DISSABTES

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

En Barcelona Ptas. 2 trimestre
 Fora ciutat » 2 »

Los suscriptores del interior reciben las obras del
 : : : : : folletí encuadradas : : : : :

DIRECTOR

D. Joan Brú Sanclement

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer de las Cabras, 13, 2^a (Bussó á la escala)

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent 15 cènts.

Los números atrassats son al mateix
 : : : : : preu y sense folletí : : : : :

Balans Teatral Catalá

1895

AN ja ab lo present, cinch anys que desde aquestas planas venim dedicantnos á donar compte de las manifestacions que la vida teatral catalana realisa.

De la manera escrupulosa ab que LO TEATRO REGIONAL compleix son deber, n' es una de tantas provas evidents, los balansos que al finir cada any ha presentat en época present. Balansos extrets del total d' obras estrenadas de que ha tingut noticia la Redacció y quins judicis crítichs s' han vist en nostras columnas durant l' any.

Aquest treball es per sí sol evidència, alhora que de la robusta vida del teatro de la terra, del valor artístich teatral del nostre periódich, demostrat pe 'ls mateixos imitadors que habém tingut, donchs may han pogut arribar á publicar ni una meytat de 'las ditas ressenyas, ab tot y seguir un camí marcat, dins del qual s' hi atribueixen pretenciosa superioritat.

La rahó de la causa que 'ns ocupa volém explicarla, al objecte de que sia clarament y per tothom compresa: LO TEATRO REGIONAL, á més de la seva constitució independent y activa que li permet dur sa representació per tot arreu, no sustenta altre ideal que 'l de la prosperitat total del Teatro Catalá; no hi ha en ell egoisme individual en fer surar com á autor dramátich ni al director ni á cap dels seus redactors, donchs que no ha de fer de sa important Biblioteca, pretext pera donar surtida á determinadas obras dels de dintre casa.

Per aquest mateix motiu s' explica lògicament, lo fa-

vor sens igual que disfrutém d' autors y públich á la vegada.

Y feta aquesta aclaració, que anirém accentuant cada dia més, pera anar desenmascarant als que fins en lo de fer periódichs pretenen *plagiarnos*, vegis la recopilació y resúm de tots los estrenos de que durant l' any que acaba de finir havém tingut noticia.

Janer

Sense justicia, justicia.—Melodrama en un acte, vers, original de D. Ramón Caralt, música de D. Adriá Escarrá. Societat «Roger de Llúria», dia 6.

Maria.—Drama en tres actes, prosa, original de don Salvador Sarrado. «Niu Guerrer», dia 6.

Lucrecia Borgia.—Comedia en un acte, *arreglada* á la escena catalana per D. Francisco X. Godo. — Romea, dia 11.

¡En Banyeta!—Comedia en un acte, vers, original de D. Pere Mallorquí. Societat «La Nova Lira», dia 13.

La Bogeria.—Drama en tres actes, prosa, original de D. Joseph Got y Anguera.—Romea, dia 14.

Tocats de l' ala.—Comedia en un acte, prosa, de don Joaquim Riera y Bertran. Romea, dia 15.

Si, senyors.—Monólech, prosa, original de D. Joseph Barbany. Romea, dia 14.

¡¡¡Lo meu divorci!!!—Monólech, prosa, arreglo del italiá per D. Teodoro Bonaplata. Romea, dia 18.

Lo somatent de Girona.—Quadro en un acte, prosa, original de D. Ferrand Agulló Vidal. Novetats, dia 19.

Durant l' estreno.—Monólech, prosa, original de don Anton Vilalta. Societat «Dinorah», dia 20.

La mantellina.—Comedia en un acte, vers, original dels senyors Pont Espasa y Ribas Puigvert. Teatro Zorrilla, Badalona, dia 27.

Foch y neu.—Monòlech, vers, original de D. Joan Manubens Vidal. Centro Moral, dia 27.

Dispensi, hi ha principal.—Comedia en un acte, vers, original de D. Ramón Caballer. Romea, dia 29.

Febrer

A montanya.—Sainete en un acte, vers, original de D. Joan Ribas Puigvert. Ateneo San Martí de Provençals, dia 2.

Un héroe del atach.—Monòlech, vers, original de don Albert Coll. Ateneo, Caldas de Montbuy, dia 2.

L' Abim.—Drama en tres actes, vers, original de don Pere Reig y Fiol. Romea, dia 5.

Herm.—Tragedia en un acte, vers, original de don Joan Garriga y Grau. Badalona, dia 9.

¡A las armas!—Monòlech, vers, original de D. Manel Espunya. Societat «Lo rabe sech», dia 10.

Simplicitat.—Monòlech, prosa, arreglat a la escena catalana per D. Teodoro Bonaplata. Romea, dia 15.

Lo diner.—Comedia en tres actes, prosa, arreglada a la escena catalana per D. Joseph Maria Pous. Romea, dia 19.

Resultats de Carnaval.—Comedia en un acte, vers, original de D. Jaume Molgosa y Valls. Familiar Obrera de Sans, dia 24.

Mars

Dia de sol.—Quadro dramàtic en un acte, vers, original de D. Valentí Carné. Casino Circo de Vendrell, dia 4.

Lo vell Chimich.—Monòlech, vers, original de don N. Gumí. Teatro de Vendrell, dia 4.

¡Guerra a mort!—Comedia en un acte, prosa, original de D. Artur Carreras. Olimpo, dia 10.

Llas que no lliga.—Drama en tres actes, prosa, original de D. Joseph Amat. Novetats, dia 11.

La Suripanta ó Ells y Ellas.—Comedia en tres actes, prosa, original (y que després resultà plagiat), de don Anton Ferrer y Codina. Romea, dia 12.

La pubilla de Caixàs.—Drama en tres actes, vers, original de D. Francisco X. Godo. Novetats, dia 14.

Gelosia.—Drama en un acte, prosa, original de don Ignasi Iglesias. Centro de Contribuyentes, de San Andreu de Palomar, dia 24.

La nit.—Quadro dramàtic, fantàstic, impresionista, en un acte, original de D. Ignasi Iglesias. Centro de Contribuyentes, San Andreu de Palomar, dia 24.

Un vestit fet a la moda.—Comedia en un acte, vers, original de D. Francisco Badia. Cassino Prosperitat, Manresa, dia 24.

La cubana.—Comedia en un acte, prosa, original de D. Joseph Roig y Cordero. Centro Còmic, Teatro Líric, dia 31.

Abril

La viuda.—Sainete en un acte, prosa, ab dos quadros, original de D. Emili Vilanova. Romea, dia 2.

¡Ditxós ball de màscaras!—Comedia en un acte, original de D. Francisco Figueras. Romea, dia 2.

Malehits inglesos.—Diàlech en vers, de D. Francisco Pradell. Centro Moral, dia 14.

Victima de la miseria.—Quadro dramàtic, prosa, original de D. J. Segalás y Font. Circo Barcelonés, dia 14.

La herencia del oncle Pau.—Comedia en quatre actes, prosa, trasplantada a la escena catalana per D. Conrat Colomer. Romea, dia 16.

L' invent del sigle.—Comedia en un acte, vers, original de D. Joaquim Ayné y Rabell. Romea, dia 23.

Las monjas de Sant Ayman.—Llegenda dramàtica en quatre actes, vers, repartida en quinze quadros, original de D. Angel Guimerà, ab música de D. Enrich Morera. Novetats, dia 24.

Dos aixelebrats.—Capritxo escènich en un acte, prosa, arreglat a la escena catalana per D. Joseph Ximeno Planas, en revelació d'un dels numerosos plagis comesos per un desprestigiad autor. Teatro Líric, dia 28.

Maig

Armas y Llettras.—Comedia en un acte, prosa, arreglada al català per D. Antón Ferrer. Romea, dia 3.

¡Quin conflicte!—Comedia en un acte, vers, original de D. Francesch Pradell. Centre Moral, dia 5.

La Familia Boniquet.—Comedia en tres actes, prosa, traduïda del francès al català, per D. A. Guasch Tombas. Romea, dia 7.

Nit d'engunias.—Comedia en un acte, vers, original de D. Lluís Salvador. Societat de Dependents de Ferreteria y Quincalla.

Un bon partit.—Comedia en un acte, vers, original del Sr. Blanch y Romaní. Romea, dia 14.

La Majordona.—Comedia en un acte, prosa, arreglada a l'escena catalana per D. Francisco X. Godo. Romea, dia 18.

Home a l'aygua.—Comedia en un acte, prosa, de D. Pere Reig y Fiol. Romea, dia 21.

¡May més!—Monòlech en vers, original de D. Joan Gispert. Vich, dia 23.

Qui bé busca... bé trova.—Comedia en un acte, vers, original de D. Joseph Font y Planas. Reus, dia 26.

Juny

Lo Somni de la Ignocencia.—Sarsuela en un acte, arreglo de D. Conrat Colomer, música de D. Urbano Fando. Jardí Espanyol, dia 5.

Entre armats y Congregants ó la Professó per dins.—Sarsuela en un acte, vers, lletra de D. Julià Carcassó, música de D. Francisco Pellicer. Jardí Espanyol, dia 7.

Ventafes de anà a la torre.—Monòlech en prosa, original de D. Joseph Reig y Vilardell. Círcul de Propietaris, Gracia, dia 13.

Lo Viàtic.—Tragedia en un acte, original de D. Pere Mallorquí. Societat Nova Lira, dia 13.

L' Isla Tranquila.—Sarsuela en dos actes, lletra y música de D. Urbano Fando. Jardí Espanyol, dia 23.

A Milán.—Comedia en un acte, vers, original de D. Agustí Causadías. Societat Tertulia de Gracia, dia 24.

La Flor de Satalia.—Drama en tres actes, vers, original de D. Joan Ribas Puigvert. Foment Martinense, Sant Martí de Provensals, dia 29.

Juliol

La festa del adroguer ó ls amors de la Layeta.—Sainete líric en un acte y tres quadros, lletra de D. Manuel Casademunt, música del mestre Fita. Jardí Espanyol, dia 3.

Los Tabernayres.—Drama en tres actes, original de D. Domingo Pons. Centro dels Lluisos, Malgrat, dia 7.

Agost

En l'Aplech de Sant Medí.—Sarsuela en un acte, lletra y música original d'autors anònims. Jardí Espanyol, dia 10.

L'Alcalde de Santa Creu.—Drama en tres actes, prosa, original de D. Jaume Firmat. Ateneo Obrer de Manresa, dia 30.

Septembre

La Baronesa.—Sarsuela en un acte, llibre original de D. Joan Ribas Puigvert, música de D. Joan Estrada. Foment Provensalense, Sant Martí de Provensals, dia 8.

Las deu en punt y... nublado.—Sarsuela en un acte, vers, lletra de D. Joaquín Montero, música dels mestres Fando y Fita. Jardí Espanyol, dia 16.

Al cim de la Gloria.—Loa en un acte y tres quadros, original de D. Antoni Careta y Vidal. Romea, dia 27.

¡¡¡Adiós Jardí Espanyol!!! ó Estigan bons.—Monòlech en prosa, original de D. Ramón Franqueza Comas. Jardí Espanyol, dia 29.

Octubre

¡Ulleras!.—Juguet còmic en un acte, prosa, original de D. Isidro Gros. Societat Montepío Protectora Graciense, Gràcia, dia 6.

Bogerías de la Sort.—Comedia en tres actes, prosa, arreglada á la escena catalana per D. Ernesto Soler de las Casas. Romea, dia 8.

La vara d'Arcalde.—Comedia en un acte, vers, original de D. Eduard Vidal y Valenciano. Novetats, dia 10.

Una emboscada al Riff.—Ensaig còmic en un acte, original de D. Joseph M. Argemí. Clavé, de Sant Cugat del Vallés, dia 20.

Xelln.—Comedia en un acte, prosa, inspirada en una de francesa per D. A. Pi de Rius. Novetats, dia 24.

El Túnel.—Drama en tres actes, vers, original de D. Francisco X. Godo. Romea, dia 25.

Gelos.—Comedia en un acte, prosa, original de D. I. Torruella y Tomás. Cervecería Catalana, Manresa, dia 24.

Lo toch d'ànimas.—Drama en tres actes, original de D. Miquel Pi. Academia Católica de Sabadell, dia 27.

Novembre

Cor de roca.—Drama en un acte, vers, original de D. Francesch Pradell. Centro Moral, dia 3.

Matrimonis á Montserrat ó Buscant la perduda.—Excursió còmica en dos actes y set quadros. Llibre de D. Conrat Roure, música de D. Joseph M. Comella y decorat de D. Joan Pruna. Niu Guerrer, dia 10.

Mar grossa.—Comedia en un acte, prosa, original de D. Pere Parera y Perin. Romea, dia 12.

Los Calderers.—Comedia en un acte, vers, original de D. Joseph Vendrell. Societat Lara, dia 17.

Decembre

Toreros d'hivern.—Comedia en tres actes y en prosa

D. Antón Ferrer. Romea, dia 6.

Justicia per propia ma.—Monòlech dramàtic, vers, original de D. Rafel Gimeno Layús. Societat coral La Palma de Catalunya, dia 14.

Casat de nou.—Monòlech en prosa, original de D. Joseph Prat. Societat Don Quijote, dia 15.

La Tunyina.—Comedia en un acte, vers, original de D. Joan Manubens Vidal. Associació Centre Moral, dia 15.

Buscant dona.—Monòlech, original de D. Joan Piñol, en lo Círcul La Granada. Gràcia, dia 15.

Los dos anuncis.—Comedia en un acte, vers, original de D. Joseph Pont y Espasa. Societat Lara, dia 21.

Carn de canó.—Drama en dos quadros, vers, original de D. Miquel Morell. Societat Lara, dia 21.

D'estudi.—Monòlech en prosa, original de D. Joseph Barbany. Romea, dia 23.

L'Alsament del Bruch.—Drama en tres actes, vers, original de D. Joseph Vendrell. Societat Lara, dia 25.

Endevina qui t'ha dat.—Sarsuela en un acte, lletra de D. Ramón Oliva, música de D. Agustí Moré. Tarragona, dia 28.

Lo Baró de la Sabata ó lo fada Miralvent.—Gatada en un acte, prosa, original de D. Salvador Sarrado. Niu Guerrer, dia 29.

Un excedent de cupo.—*Un enamorat*.—*Per culpa teva*.—Comedias en un acte dels senyors Pujol, pare y fill. Societat Recreativa, dia 29.

Resúm

Total de obras estrenadas, 89. D'ellas ho han sigut 65 á Barcelona, y las 24 restants á fora.

De las estrenadas á Barcelona, corresponen: al Romea, 25; Jardí Espanyol, 7; Novetats, 6; Líric, 2; Circo Barcelonés, 1; Societats, 25.

De las estrenadas á fora de Barcelona, els corresponen á Gràcia 4; Manresa y Sant Martí de Provensals 3; Sant Andreu de Palomar, Badalona y Vendrell, 2; y Caldas de Montbuy, Sans, Vich, Reus, Malgrat, Sant Cugat del Vallés, Tarragona y Sabadell, 1.

Classificadas las obras pel número d'actes, resultan: 67 en un acte, 3 en dos actes y 19 en tres ó més actes.

S'han estrenat 11 obras ab música composta ex-profés.

Obras en vers, 38; en prosa, 51.

Los estrenos que han correspost á cada més, son: Janer, 13; Febrer, 8; Mars, 10; Abril, 8; Maig, 9; Juny, 7; Juliol, 2; Agost, 2; Setembre, 4; Octubre, 8; Novembre, 4; Decembre, 14.

Aquets son los datos més importants dels estrenos realisats, segons nostras noticias durant l'any prop passat.

J. XÍMENO PLANAS.

Teatro Catalá

LO BARÓ DE LA SABATA Ó LA FADA MIRALVENT

Gatada en un acte, en prosa, original de D. Salvador Sarrado. Estrenada en la societat «Niu Guerrer», lo dia 29.

Es un apropósit pera funció d'ignocents. Lo pensament de la obreta es adequat y agradá á la concurrència, essent demanat l'autor al final.

Lo desempenyo siguié bo.

UN EXCEDENT DE CUPO. — UN ENAMORAT PER CULPA TEVA

Tres comedias en un acte y un sol esperpento verdader, estrenadas últimament en una societat d'aquesta ciutat.

La primera d'ellas es original de D. Joseph Pujol, pare, y las dos segonas de D. Joaquim Pujol, fill. La representació de la última no passá de las primeras escenas, tal siguié la merescuda ovació de xiulets ab que fou rebuda.

Se 'ns assegura que aquets flamants autors han sigut multats y demandats pera que no n'escriguin may més cap.

Si es aixís ben merescut s'ho tenen, donchs no sempre ha de quedar impune lo *delicte* comés per aquets

FULLA D'ÁLBUM

TENTACIÓ, per Apeles Mestres

individuos que, sense las més rudimentarias condicions, se fan autors dramátichs ab la mateixa facilitat que sigtractessin de menjar-se un borrego.

X.

ENDEVINA QUI T' HA DAT...

Sarsueleta en un acte, lletra de D. Ramón Oliva y música de D. Agustí Moré, estrenada en lo Teatro Principal de Tarragona la nit del 28 de Deseembre últim.

La obreta conté alguns xistes de bona lley que feren riurer al públich, aplaudint al final. En quant á la música, 's compon de un *putpurri* de varias sarsuelas castellanas, puig participa de *La caza del oso*, *Lucero del Alba*, etc.

La circunstancia d'esser la festa dels ignocents lo dia del estreno y creurer tothom que lo programa humorístich de aquell dia contenia algun engany del que no volian esser víctimas, feu que lo teatro estés casi en quadro y no pogués apreciar ben bé lo mérit de aquesta obreta, ja que 'ls que hi anaren estaban més pera riurer que per res.

Lo desempenyo fou també bastant fluixet, degut al poch estudi que 'ls artistes feren de sos respectius papers.

M.

¡Malehit 95!

Adeu, noranta cinch! Any de miseria!
Adeu, per sempre adeu! Malehit sigas
any d'hecatombes, d'horrors y d'intrigas
qu'ho has corromput tot en vil materia!

Sens encomená á Deu la teva deria,
á pobres y á richs has dat fatigas,
y al últim ¿qué n'has tret? Dígamho! Digas,
de deixans al etzar de l'imperie?...

Lo pacte vergonyós... lo de Melilla;
la perdua de creuhers y de mils homes;
la guerra sens quartel en la Antilla
y altres pe'l istil pesadas bromas.

Tot aixó 'ns has donat; pro encare tinch
pit per cridar: Malehit noranta cinch!

S. BORRUT Y SOLÉ.

Servey de fora

SABADELL.—Lo dia de Nadal, en l'«Ateneo Sabadellés» se posá en escena la popular sarsuela *Lo somni de la Ignocencia*.

En l'«Associació de Católichs» se representaren *Los Pastorets*, y la pessa *Modas*. Al endemá se repetí lo mateix drama y 's posá la pessa *Cassadors dins son sunyer*.

REUS.—En lo «Porvenir Reusense» lo dia de Nadal á la nit se posá en escena la celebrada producció *La Esquella de la Torratxa*.—S.

GRACIA.—En las funcions que 's donaren durant las festas passadas, se posaren en escena en lo Teatro Principal, ab molt aplauso, lo bonich drama *Mal pare*, la pessa *Ensenyansa superior*, y lo monólech *Qué 'ls hi sembla?*

L'última funció que 's doná en lo «Círcol de la Granada» va resultar una festa brillant y agradable, com així ho demostrá lo escullit y numerós auditori que

NOVETATS TEATRALS

D. AQUILINO JOAN OCAÑA

Autor de la lletra

D. JOSEPH ESPÍ ULRICH

Autor de la música

Autors de la òpera *Aurora*, pròxima à estrenarse en lo Teatro Tívoli

prodigá mostrars de agrado als intérpretes de la obra que 's representá, la qual sortí ben ajustada.

Entre 'ls noms dels que hi prengueren part, recordém los dels senyors Moret, Fabré, Camps, Monfort (germans), Ballera y la senyoreta Guard.

Lo ball extraordinari que tingué lloch en lo esmentat Círcol la nit de fi d' any, com era de preveure per los noms que figuraban á la llista, no va desmereixe en res en los que durant sa llarga vida ha vingut celebrant digne del bon nom de que ha gosat sempre «La Granada Graciense».

Al «Ateneo Obrero» y á la societat coral «La Aliansa Graciense», varen donarshi vetlladas literarias musicals, veyentse los locals dels mencionats centros, concurríssims de escullida concurrència que no escatimá los aplausos als senyors y senyoretas que hi prengueren part.

En lo «Foment Voluntari» s' hi representá *L' olla de grills*.—M.

SANT MARTÍ DE PROVENÇALS.—Lo dia de Nadal á la nit se posá en escena una variada funció representantse lo drama *Las Joyas de la Roser*, quina execució aná bé per algunas parts de la companyia, notantshi empro bastant la falta d' ensaigs; no obstant, lo senyor Grau, com de costúm, feu riure molt al públich en lo paper de Bernat. ¿Qué s' hi farà? Sempre hi ha qui confront llastimosament l' escenari ab la pista d' un circo acrobátich.

En l' «Ateneo Provençalense», demá á la nit se posará en escena l' important drama *Clarís*, y la pessa *Als peus de vosté*, baix la direcció de don Jaume Elías.—F.

HOSPITALET DE LLOBREGAT.—En lo teatro de «La Nova Harmonia», debutá lo dijous una companyia que dirigeix un tal Lluís M. de Casas. Representaren després de dugas sarsuelas castellanas, lo jugueta *El cómic de la montanya*, que va tenir una execució desigual, donchs semblá que cap dels que hi van pendrer part havían estudiat lo seu paper.

En lo mateix dia, los socis de la societat coral «La Campestre», van posar en escena la comedia del senyor Baró, *Lo joch dels disbarats*, que 'ls proporcioná gent y aplausos.

Hasta la pròxima.—P. B.

TARRAGONA.—La setmana passada debutá en lo Teatro Principal de aquesta ciutat, la companyia cómica-dramática, castellana y catalana, que dirigeix lo primer actor dramátich Sr. Parera, y de la qual forma part la intel·ligent primera actriu en dit gènere senyora Mallí.

Los dramas que han posat en escena fins ara, son los mellors de Echegaray, Feliu y Codina, etc., cabentlos una interpretació bastant bona per part de la senyora Mallí, y senyors Parera y Morer, pero notantse alguna fluixetat en las demés parts de que 's compón la esmentada companyia.

Portan també en son repertori alguns dramas y comedias catalanas, havent ja posat en escena de las últimas ab una bona interpretació per tots en general, *L' hereu Pruna* y *La firma de 'n Robellat*.

Lo dijous de la setmana passada, diada de Sant Esteve, y després de anunciarlo dos dias avans á só de bombo y platerets, se posá en escena en lo teatro Principal, de aquesta ciutat, lo famosíssim y sens igual *plagi ¡¡Tenorios!! qual autor* (lo del plagi) es lo célebre senyor Ferrer y Codina.

Seria una injusticia deixar de donar compte als lectors de LO TEATRO REGIONAL, de l' éxit obtingut per dita obra, la que, á pesar dels *reclams* de *¡já riure!* que ab lletres de pam y mitj hi havia en los cartells, no arrencá ni un sol aplauso, poguent assegurar que á no mediar la circumstancia d' esser dia de festa y no haverhi aquí altre lloch d' esbarjo que lo esmentat Teatro, aquest s' hauria vist vuyt, ja que tot Tarragona sab la *mala sombra* ab que lo senyor Ferrer y Codina *arregla del francés* (segons se anunciá) y fins del castellá, las obras que esculleix pera destruírlas.

Lo fracás fou complet, y més encara en la segona

representació que apenas contà públich, lo qual ha fet que la empresa l'haigi retirat, apesar de la bona voluntat dels artistes, que s'esmeraren en lo desempenyo de sos respectius papers, res lográ realzar dita obra, ja que 'l públich sabia de la *indole* que era.

Un prech m'atreviré á dirigir al senyor Parera, director de la companyia que actúa en aquell teatre, y es que si vol agradar al públich de Tarragona posi més sovint en escena obras catalanas, pero que en la elecció de las mateixas excluheixi los *plagis* del senyor Ferrer, puig que ab ells no hi guanyaria res lo bon nom de que está precedida la seva companyia.—LL. de M.

GRANOLLERS.—En la «Unió Lliberal» se posá lo dia 25 las importants obras *Lo rector de Vallfogona* y *Cosas del oncle*, y al dia següent lo drama *Maria-Rosa* y repetició de la pessa.—C.

SABADELL.—En l'«Associació de Católichs», dimecres á la tarde, se posaren las produccions *L'avar* y *De rebot*.

CALDAS DE MONTBUY.—En lo «Ateneo Caldense de la Clase Obrera», lo dia de Nadal s'hi doná una representació de la celebrada pessa *Lo que 's veu y lo que no 's veu*, distingintshi en lo desempenyo los senyors Borrell, Grauxés y altres.

Se representá á continuació lo tan popular drama de don Frederich Soler *Las Joyas de la Roser*, en quin paper de Roser s'hi lluhí moltíssim la senyoreta Conchita Prat, y los senyors Coll, Borrell, Broquetas y Arqués, essent molt aplaudits, principalment lo senyor Serracants que feu una verdadera creació del paper de Bernat. Dita companyia está dirigida per l'aplaudit é inteligent aficionat senyor Masalas. Per la diada dels Reys s'ha posat en estudi *La Esquella de la Torratxa* y *Un llaminer dintre un sach*.

ESPARRAGUERA.—En la nit de Nadal, en lo Teatro de l'Armonia, se posá en escena per aficionats joves, las pessas en un acte *A cala modista*, *Sebas al cap*, y *Lo Pronunciament*; á la societat «La Siempreviva», tres sarsuelas castellanas molt mal representadas per una companyia forastera, y 'l monólech catalá *M caso* que pogué mitj anar: al «Cassino l'Aliansa», el drama *Set de justicia*, ab tot l'ajust que 's pot demaná als aficionats, obtenint aplausos los senyors Canals y Castells, donant fi ab la divertida pessa *Com succeheix moltes vegadas*, en la qual s'hi distingiren la senyoreta Catarina Fontova y 'ls senyor Busquets; en los intermedis feu la delicia de la concurrencia 'l coro de dit Cassino ab la execució de dos pessas catalanas. En «La Estrella» tingué lloch un lluhit ball de Societat.—J. B.

Any nou

Las dotze campanadas lo batall pica,
Trémol, com desgranantlas de mica en mica;
Y creuhant l'ombra bruna
Lo cant del gall,
Apart respon tot d'una
Ferm al batall.
Lo dia trent' hu espira, l'any ha finat...
Un any més en la llista y un de restat.

Quan destrihi l'albada lo seu mantell
Las aus farán acatos al any novell
Y 'l vehinatje, llevantse,
Y ab ayre estrany,

Dirá salutejantse:

¡Siga un bon any!...

L'any vell ha fet sa via pe 'l mon en pés...

En llista un any de menos y un any de més.

Lo lapse que comensa, rihent, gojós;

Com tots en l'ombra bruna restará fós:

Com los que 'l precediren

Deixará als cors,

Recorts perque suspiren,

De dol llevors.

Pensa, quan te recordis del any passat,

Que hi ha un any més en llista y un de restat.

Suspira per los dias que van fugir,

Puig desde avuy, per sempre, son ja l'ahir.

Més no rigas encara

Pe 'ls jorns vinents...

Pensa que 't mancan ara,

Los més dolents...

L'esguart abatut resta y 'l cor oprés

Si hi ha en llista un any menos y un any de més.

Coloma misatjera de sort y pler

Per tú 'l jorn que comensa resulti ser:

Que 'ls dols y las miserias

D'aquest trist mon

A beseijar esperia

Ton intens front.

Tardi la pau en rompre de ton estat

Aquest any nou en llista y á un temps restat.

Que, vinguent la vellesa sembrant gebror;

De desconhort y cendra t'omplirá 'l cor;

Com durant la juvensa

No trovarás,

De cap any que comensa

Lleuger lo pas.

Terroritzat llavorens, compendrás qu'es,

¡Tení un any menys de vida, viscut un més!

Y cada dotze mesos, mirant al cel,

Escararás ton calzer de sang y fel,

Puig l'immensitat blava,

Bella, esplendent,

Tindrà t'ánima esclava

De fer torment.

¡Ay, sentirás que 't draga l'immensitat

Que poch á poch ta vida, tota, ha restat!...

C. ALBERT.

Novas

Correspon al present número lo segon folletí de la preciosa obra de Arnau *Un embolich de cordas*, editada com de costum en nosaltres, ab pulcritut y en planas complertas.

A més de las 63 obras que tenim en cartera á punt pera publicar en nostre folletí, originals totas ellas dels principals autors dramátichs de Catalunya, ab exclusió complerta dels descarats plagiaris y autors dolents, anirém publicant las que obtinguin éxit verdader en lo Teatro Romea y en tots los demás teatros de Catalunya.

Lo TEATRO REGIONAL fa present, que á més del especial cuydado que té, y ha tingut sempre, en que las obras que publica en lo seu folletí estigan degudament legalisadas en lo que 's refereix al grau d'originalitat

que correspongui als seus respectius autors, may per may, si un dia, sens tenirhi cap culpa, resultés plagi alguna d' ellas, pretendria acullir la seva defensa, donchs per res del mon LO TEATRO REGIONAL desitja posarse en ridicul, ni pretent colocar á lloch elevat á qui no ho mereixi.

A n' aquell periódich que té la pretensió de seguir nostras petjadas, la setmana passada deixá posarse la tradicional llufa avans d' hora. A lo menos sigué ben grossa.

Li digueren que *anavam á donar més planas de folletí*, y també que *haviem tingut de rebaixar lo tiratje*.

Y, en efecte, no havém pensat en altre cosa que continuar donant las mateixas planas, pero *completas*, com tenim per costum; en quant á lo de la rebaixa l' han ben armat al colega, donchs desde la campanya que pretent fernes en contra, la famosa *pantalla* del plagiari, havém aumentat de manera considerable com may havia succehit en los anys anteriors. Un dato sols: desde l' més de Mars de l' any passat, nostres llibres han aumentat de 380 subscriptors y l' correu ha aumentat també de 800 exemplars y la venta á ciutat ha anat aumentantse proporcionalment.

Vagi, donchs contant, y si desitjava saber lo resultat que 'ns ha produhit la seva competència, ja l' sab.

Y si havém descendit en aquest terrenó de detalls administratius, tingui present *La pantalla*, que ha sigut per única y exclusiva vegada, ja que l' públich sols desitja veurer en un periódich la realisació del ideal del seu programa, cumplintli quan menos lo que se li promet.

Per lo tant, ja sab lo que li toca fer ab lo de las 40 planas; precisament seguint lo procediment d' anarlas escursant de ratllas y escasejant l' original del periódich es cosa fácil, no 40 sino 60, y fins arribar al 100.

Y un altre detall per acabar. Alló dels tractes particulars ab els autors, si va cacarejantho tant, molts s' arribarán á creueres que demanan obras, y quan se demana una cosa es que no 's té. Miri lo que son las cosas, nosaltres que may havém anunciat los ventajosos tractes que fem als autors, donchs nos produheix lo mateix efecte que si las empresas teatrals posessin en los cartells: *Senyors, en aquest teatro paguem los actes á tal preu*; nos trovém avuy tenint 53 obras publicadas y ab 63 obras més en cartera, totas originals dels primers autors de la terra.

Y per no cansar més al públich, fins á reveurer, salut y molta originalitat.

Ab lo present número cumpleix un any just que LO TEATRO REGIONAL se imprimeix en la impremta *La Académica*, quin cuydadós trevall tant ha favorecut á la prosperitat que avuy gosa nostra publicació.

Las funcions de *Ignocents* celebradas últimament, proporcionaren grans entradas.

Dels apropósits estrenats ab tal motiu, han sobresortit lo del Novetats, escrit ab especial gracia per lo senyor Montero, y lo del Eldorado, un y altre combinats ingeniosament.

Dilluns passat va celebrarse en lo Teatro Romea lo benefici de la primera actriu donya Carme Parreño.

Lo programa estigué compost de obras castellanas, ab lo qual, la beneficiada s'ha guanyat la *deferencia* de que poguém fer constar, haber sigut la primera que 'n

la present temporada ha olvidat, en día tant assenyallat, lo teatro de la terra, á quin deu lo lloch que ocupa.

Dilluns vinent tindrà lloch en lo Teatro Romea lo benefici del primer actor D. Anton Serrallara, de quin programa forma part l' estreno del monólech *Lo primer fill*, original de D. Lluís Millá.

Un reputat crítich fa constar en la important revista que del any passat ha publicat, que las obras de D. Javier Godo, estrenadas dintre aquella fetxa, *lucieron un éxito muy efímero*.

Conformes; lo dato es acertadíssim.

Hem rebut un bonich almanach pera 1896 de la fábrica de pells y objectes de guarnicioner de D. Joseph M. Pous.

Agrahim l' obsequi.

Han comensat en lo Teatro Español, de Madrid, los ensayos del nou drama *Maria del Carmen*, original del ilustre autor D. Joseph Feliu y Codina.

La última obra del conegut plagiari D. Anton Ferrer, estrenada en lo Teatro Romea, está donant tant mals resultats, que la Empresa ha tingut de posarla ab torna extraordinaria, es á dir, acompañada de obras en dos actes.

Ab tot y lo qual tampoch crida gent á empassarse la mamartraxada.

LARA.—Ampliant la ressenya publicada en lo número passat, referent al estreno del drama *L' Alsament del Bruch*, original de don Joseph Vendrell, debém anyadir que l' obra agradá á la concurrencia, essent demanat l' autor entre grans aplausos al final de la representació.

L' obra aquesta denota disposició en lo seu jove autor, essent precis aconsellarli, pera son millorament, cuydi més lo llenguatge.

Lo quadro plástich ab que comensa l' acte tercer es ben pensat y d' extraordinari efecte.

En lo desempenyo s'hi distingiren, trevallant de bona voluntat, las senyoras Prats y Gasó y ls senyors Lafurga, Ventura, Murtra, Ballini, García y Vila, portantse bastant malament la comparsa.

Cul de sach

Deya un director d' orquesta:

—Lo trevall del actor, tot es qüestió de serenitat. Ha de ferse 'l carrech de qu'entre ell y l' públich, no pot succehirli més enllá de lo que faig jo ab l' apuntador: passó tota la nit amenassantlo ab un bastó, y ell com si tal cosa. ¡Sab que no puch arribarhi!—X.

Un concell als que fan aquell setmanari

Jo sens ferhi cumpliments els parlaré net y clá:

La Aureneta, no 'ls viurá fins al número DOSCENTS.

Veig un avens poch marcat y casi tot es papé y pensantho ferho be surt lo compte equivocat.

Lo nom amagar no 'm cal donchs dich vritat verdadera; ja ho saben, á Esparraguera Joseph Castells y Vidal.

LAS GRANS DIADAS

Héroes de dilluns vinent

Caurer de clatell

(FERRERADAS)

De tal magnitud, es la caiguda que tot volguent defensar al plagiari D. Anton Ferrer, li ha fet donar aquell setmanari constituït en aïslat adalit seu.

Per si tú, estimat lector, ets dels que tenen lo bon gust de no comprarlo y no coneixes la notícia donada, ab motiu del últim plagi que li descobrirem, la reproduhirém porque calculis millor las proporcions de la fatal ensopegada. Diu aixís:

«Debém fer constar pera coneixement del públich, ja que hi ha qui tracta de mourer la opinió en contra del Sr. Ferrer y Codina, que en las obras-arreglos de dit autor no hi consta el calificatiu de *original*; al revés de 'l que 's present fer veurer.»

En efecte, l' exemplar, com de costum en la majoria de las obras d' aquest autor, NO HI CONSTA CAP CALIFICATIU QUE INDIQUI QUE LA OBRA NO S'IA ORIGINAL.

No s' hi llegeix altre cosa referent á lo present, que: *Las Carolinas*, por Antonio Ferrer y Codina; es á dir, ni més ni menos que la forma aquella que 'n lo mon literari anuncian sas obras los grans autors, patrocinant la originalitat d' ellas baix lo seu nom.

Seguint la insana lògica que cubreix lo suelto copiat, ¿ahont aniriam á parar? ¿L' anunciar,

com per exemple fa en la seva portada, una de las grans obras de nostra estimada literatura últimament editada y que diu aixís: *Jesús Infant*, per Mossen Jacinto Verdaguer, cabria en cap cervell ben equilibrat la infamant pretensió de que la tal obra no es original del autor quin nom la patrocina, per lo insuls motiu de que no porta lo tal calificatiu?

En cambi, en compensació de la seva mala lògica, la tal famosa notícia, nos regala una importantíssima declaració.

Segons ella, las obras de tal autor que no portan lo calificatiu original, es que no ho son. Donchs si las juntem ab las que ja al estrenarlas ó al imprimirlas las adorná ab lo calificatiu *original*, ¡Tenorios! *Suripanta*, etc., etc., y luego han resultat plagis, tindrem en conseqüència, cero originalitat. Adeu, reputat autor.

Mes no preceptém los aconteiximents; ja sabs estimat lector que som molt amichs de donar probas, y d' ellas ne tenim una estiva de preparadas.

Lo demás ja s' ho anirán arreglant ell y los interessats que hagin rebut, donchs es molt fàcil que se n' enterin. A Paris y á Madrid sol, hi coloquém més REGIONALS qu' ells *Aurenetas* á Manresa y á Vilanova.

La declaració del plagi que donarém á cotejar en lo número vinent, es també fet á una obra castellana, á qual declaració de plagi, ne seguirá un altre, un altre, un altre y... molts altres; ja ho hem dit, una estiva plena.

Y porque la criatura pugui anar creixent, aquí va un borreguet, que no per petit, deixa de ser sustanciós y de mantega fina.

¿Recordas apreciat lector, aquella obra que va anunciarse com original, *Lo pare conveniencias*, que obtingué un fracás, y després retocada un xich, va tornarla á reestrenar ab lo títol de *Africa*, que va tenir també tan poca acceptació que ni va arribar á imprimirse? Donchs era un plagi escandalós d' una de las obras més hermosas del teatro francés, *Moi*, de Labiche, estrenada en lo teatro de la Comedia de Paris en 1864. Va cometre ab aquesta bellesa teatral una *empastifada* de las que té per costum, y per aixó no va agradar. Qui recordi l' obra y desitji cerciorarsen ell mateix, tenim l' exemplar de la producció francesa á la disposició.

Quedém, donchs, avuy, ab que tenim, haverse declarat públicament que:

¡Tenorios!	es plagi	descubert de	<i>Procés Veuradieux</i>
<i>La Suripanta</i> ,	»	»	<i>Les Vacances du Mariage</i>
<i>A la prevenció</i> ,	»	»	<i>Deux profonds scélérats</i>
<i>Las Carolinas</i> ,	»	»	<i>Por amor al prójimo</i>
<i>Africa</i>	»	»	<i>Moi</i>

Salut, bon comensament d' any y visca l' honradés literaria: J. XIMENO PLANAS.